

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10.

Fylke: Nord-Trøndelag.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Leksvik.

Emne: Lynging og mosing.

Bygdelag: Leksvik.

Oppskr. av: P.Å.Rosvold.

Gard: Rosvold østre.

(adresse): Leksvik.

G.nr. 22. Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Av egen røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Lyng har nok vært brukt som fôr her i Leksvik i gamle dager, men mose vet jeg ikke er blitt brukt. Lyngen blev slått med en almindelig ljå etterhvert som den blev brukt og det var helst om våren, (i vårknipa.)

Som regel var det mannfolkarbeide å slå lyng, men det traff sig at også konen måtte ut for å slå og bære heim en sekk lyng.

Man brukte ikke å ha dyra ut for å ete lyng, men den blev gitt i krybben enten med høilaug slått over eller med litt mel strødd på den. Kua åt lyng uten at den var hakket, men til sau og geit blev den gitt som hakk. Man brukte også å koke sild og røre den sund til en suppe, og den slo man utover lyngen både til ku, sau og geit.

Det var helst i meget dårlige fôrår at lyng blev brukt, og dem kunde det være flere av etter hverandre. Enten "Sjennår" eller "Regnår." I 1901 var det et sjennår av det skjeldne, og våren 1902 var mange "förlaus". Da var det siste gang jeg så at lyng blev brukt som fôr. En kone - Karoline Rosvoldaune - hadde ei ku, og til den slo hun lyng straks nordenfor plassen, men hun slo for hver morgen for at lyngen skulde være så fersk som mulig. Den tørket ellers fort i vårvinden. Hun brukte mel-og sildsörpe på lyngen.

2

I tiden da min far var ung (han var födt i 1845) blev der brukt drank på lyng. Det var i den tid brenneri her i bygden både på Tronstad og på Östre Aalberg. Min far fortalte at en husmann- Johan Sloppen- som bodde på Wingeberg, bar drank heim fra disse brennerier. Han var en mann med mer enn alminde^{lige} krefter.

Han bar i "Vasserei" og böttene var en avsaget tönde, som han hadde sett hanker i. Disse var helt "Breddfulde, og det var ikke alle som gikk med en sådan bör. Nu er det ingen som bruker lyng eller annet hjelpeför. Alt sådant hörer historien til, men de gamle som var serdeles spar-og nöisomme nytted jo alt, og ære være dem for det.

1846

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING